

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **V. P.**, zastoupen Mgr. Danielem Holým, advokátem se sídlem Václavské náměstí 846/1, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 24. 3. 2022, č. j. 2 Ad 17/2020-45,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žalovaný **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Odměna a náhrada hotových výdajů advokáta Mgr. Daniela Holého **s e u r č u j e** částkou **3 146 Kč**, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 (třiceti) dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Ze správního spisu vyplynulo, že žalobce (stěžovatel) podal dne 30. 9. 2019 žádost o dávku pomoci v hmotné nouzi – konkrétně o doplatek na bydlení za měsíc září 2019. Rozhodnutím ze dne 10. 12. 2019, č. j. 42967/2019/AAF, Úřad práce České republiky – krajská pobočka pro hlavní město Prahu stěžovateli doplatek na bydlení za měsíc září 2019 nepřiznal pro nesplnění podmínky podle § 33 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, v relevantním znění (dále jen „zákon o pomoci v hmotné nouzi“). Správní orgán I. stupně stanovil podle § 9 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi příjem stěžovatele a jeho matky (osoby společně posuzované) ve výši 16 723 Kč. Přiměřené náklady na bydlení správní orgán I. stupně stanovil s odkazem na § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi na 5 854 Kč. Výše příjmu po odečtení přiměřených nákladů na bydlení tedy činí **10 869 Kč**. Částku živobytí společně posuzovaných osob správní orgán I. stupně stanovil na 6 808 Kč, přičemž 1,3násobek této částky činí **8 850 Kč**. Vzhledem k tomu, že příjem společně posuzovaných osob po odečtení přiměřených nákladů na bydlení je vyšší než 1,3násobek

částky živobytí společně posuzovaných osob (podmínka § 33 odst. 2 věty druhé zákona o pomoci v hmotné nouzi), nárok na dávku stěžovateli nevznikl.

[2] Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel odvolání, které žalovaný rozhodnutím ze dne 26. 3. 2020, č. j. MPSV-2020/62107-911, zamítl a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil. Žalovaný však konstatoval, že při aplikaci § 33 odst. 2 věty druhé zákona o pomoci v hmotné nouzi se nepoužije § 9 odst. 2 téhož zákona. Správní orgán I. stupně tedy dle žalovaného pochybil, pokud od příjmu společně posuzovaných osob odečetl přiměřené náklady na bydlení. Podle žalovaného tak příjem stěžovatele a jeho matky nečinil 10 869 Kč, ale 16 723 Kč. Toto pochybení však nemělo vliv na výsledek řízení.

[3] Stěžovatel podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu, kterou Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 24. 3. 2022, č. j. 2 Ad 17/2020-45, zamítl. Městský soud konstatoval, že dle § 33 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi lze dále přiznat doplatek na bydlení, pokud byl žadateli přiznán příspěvek na živobytí. Doplatek na bydlení lze přiznat i navzdory tomu, že nebyly splněny podmínky pro přiznání příspěvku na živobytí – to ovšem pouze v případě, že příjem žadatele a společně posuzovaných osob nepřesáhne 1,3násobek částky jejich živobytí. Bylo tedy podstatné, že správní orgány konstatovaly, že příspěvek na živobytí přiznán stěžovateli nebyl, a následně ověřily, zda jeho příjem a příjem jeho matky překračuje 1,3násobek jejich částky živobytí. Co se týče výpočtu jednotlivých částek, ten provedl městský soud stejně jako žalovaný, přičemž výslovně souhlasil s tím, že se pro účely § 33 odst. 2 věty druhé zákona o pomoci v hmotné nouzi nepostupuje podle § 9 odst. 2 téhož zákona, tedy že se od příjmu stěžovatele a jeho matky neměly odečíst přiměřené náklady na bydlení. Podmínky pro přiznání doplatku na bydlení tak podle městského soudu nebyly splněny. Ani kdyby stěžovatelovu částku živobytí započítaly správní orgány v její maximální výši, výsledek posouzení by se nezměnil – v takovém případě by 1,3násobek částky živobytí činil 13 260 Kč (skládající se z 1,3násobku součtu částek 7 060 Kč a 3 140 Kč), a příjem stěžovatele a jeho matky ve výši 16 723 Kč by tak stále přesahoval 1,3násobek jejich částky živobytí.

[4] Stěžovateli městský soud dále vysvětlil, že odůvodněné náklady na bydlení je třeba odlišovat od nákladů přiměřených (ty odpovídají maximálně 30 či 35 % průměrného měsíčního příjmu žadatele) a v potaz by přicházely teprve pro výpočet výše doplatku na bydlení, tedy teprve v případě, že by byly podmínky pro jeho přiznání splněny. Otázka zákonnosti požadavku správního orgánu I. stupně na umožnění provedení místního šetření nebyla v posuzované věci relevantní, neboť stěžovateli správní orgány nepřiznaly dávku pomoci v hmotné nouzi z důvodu nesplnění podmínek § 33 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi, nikoliv z důvodu neumožnění provedení místního šetření. Rovněž nebylo relevantní, že se správní orgány nezabývaly otázkou, zda je stěžovatel osobou v hmotné nouzi – nebylo pochyb, že spadá do osobní působnosti zákona o pomoci v hmotné nouzi, a dále bylo podstatné jen to, že nesplnil podmínky pro vznik nároku na doplatek na bydlení.

[5] Stěžovatel podal proti rozsudku městského soudu kasační stížnost, v níž městskému soudu vytkl, že se k argumentům uvedeným v žalobě vůbec nevyjádřil. V žalobě totiž uvedl, že § 33 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi porovnává příjmy pouze s přiměřenými náklady na bydlení místo toho, aby byly porovnávány s odůvodněnými náklady na bydlení. Pokud do textu tohoto ustanovení nebyla zařazena slova „po odečtení odůvodněných nákladů na bydlení“, jedná se o legislativně-technickou chybu. Řešení představuje postup

pokračování

podle nálezu Ústavního soudu ze dne 4. 2. 1997, sp. zn. Pl. ÚS 21/96. Městský soud se ani nevypořádal s námitkou rozporu českých právních předpisů s právem EU a ústavním pořádkem. Rozsudek je proto podle stěžovatele nepřezkoumatelný. Tato vada je o to závažnější, že se námitkami k výkladu § 33 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi nezabýval ani žalovaný. K pochybení v posuzované věci došlo rovněž tím, že do výpočtu podle § 33 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi nebyly započítány ani přiměřené náklady na bydlení. Stěžovatel dále upozornil, že místní šetření není nutné provést v každém případě, nýbrž pouze pokud je nezbytné ověřit žadatelem uváděné údaje, což musí být správním orgánem zdůvodněno. Za rozporné stěžovatel považoval, že jej městský soud označil za osobu v hmotné nouzi, a přesto dospěl k závěru, že nárok na doplatek na bydlení nevznikl.

[6] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti setrval na svých závěrech vyslovených v žalobou napadeném rozhodnutí. Dle žalovaného se městský soud vypořádal s argumentací stěžovatele ohledně odečtení odůvodněných nákladů na bydlení i zvýšení částky existenčního minima pro pracovní aktivitu stěžovatele. Námitku týkající se mezinárodních závazků ČR vůči osobám se zdravotním postižením stěžovatel uplatnil opožděně. Městský soud se dle žalovaného zabýval rovněž námitkou stěžovatele, dle níž není přípustné, aby správní orgány zasahovaly do jeho soukromí nad nezbytnou míru. Žalovaný uzavřel, že stěžovatel v rozhodném období nesplňoval podmínky pro přiznání doplatku na bydlení, a navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

[7] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[8] S ohledem na skutečnost, že se jedná o věc, kterou před městským soudem rozhodoval samosoudce, se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Novelou soudního řádu správního provedenou zákonem č. 77/2021 Sb. (s účinností od 1. 4. 2021) byl totiž rozšířen okruh případů, při jejichž přezkumu Nejvyšší správní soud posuzuje přijatelnost kasační stížnosti. Nově se nejedná jen o „*věci mezinárodní ochrany*“, nýbrž o všechny „*věci, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce*“.

[9] Výklad zákonného pojmu „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS (všechna zde zmiňovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech:

1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.

2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.

3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikatorní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.

4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského (městského) soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele.

[10] Nejvyšší správní soud neshledává v kasační stížnosti dostatečné argumenty svědčící pro její přijatelnost. Především je totiž nutné zohlednit skutečnost, že Nejvyšší správní soud obdržel více kasačních stížností stěžovatele podaných v obdobných věcech. Konkrétně se jednalo o kasační stížnost ve věci nepřiznání doplatku na bydlení za měsíc červenec 2019 vedenou u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 4 Ads 134/2022, za měsíc prosinec 2019 vedenou pod sp. zn. 5 Ads 130/2022 a za měsíc březen 2019, kterou již Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 23. 6. 2023, č. j. 5 Ads 132/2022-33, zamítl. V tomto rozsudku Nejvyšší správní soud konstatoval:

„Stěžovatel v první řadě namítá, že je rozsudek městského soudu nepřezkoumatelný. Otázkou nepřezkoumatelnosti soudních a správních rozhodnutí se Nejvyšší správní soud ve své judikatuře již mnohokrát zabýval (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS, či ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004-73, č. 787/2006 Sb. NSS). Nepřezkoumatelnost může být způsobena buďto nedostatkem důvodů, o které je rozhodnutí opřeno, anebo nesrozumitelností. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí je natolik závažnou vadou, že k ní kasační soud přiblíží i bez námítky, z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.). Soudy nicméně nemají povinnost reagovat na každou dílčí argumentaci a tu obsáhle vyvrátit. Jejich úkolem je vypořádat se s obsahem a smyslem žalobní argumentace (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2014, č. j. 7 As 126/2013-19).

V posuzované věci se jedná o srozumitelný a odůvodněný rozsudek, který sice výslovně neodpovídá na každý stěžovatelův argument, ale představuje ucelený právní názor, v jehož konkurenci žalobní námítky jako celek neobstály (k tomu viz dále).

Smyslem stěžovatelovy žalobní argumentace bylo, že je nutno pro účely § 33 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi od jeho příjmů odečíst odůvodněné náklady. Podle tohoto ustanovení „[p]odmínkou nároku na doplatek na bydlení je získání nároku na příspěvek na živobytí. Doplatek na bydlení lze přiznat s přihlédnutím k jejím celkovým sociálním a majetkovým poměrům také osobě, které příspěvek na živobytí nebyl přiznán z důvodu, že příjem osoby a společně posuzovaných osob přesáhl částku živobytí osoby a společně posuzovaných osob, ale nepřesáhl 1,3násobek částky živobytí osoby a společně posuzovaných osob.“ Ustanovení § 9 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi pak definuje, co se pro účely tohoto zákona považuje za příjem, přičemž podle odst. 2 věty první téhož ustanovení „[p]říjmem osoby nebo společně posuzovaných osob se pro účely příspěvku na živobytí rozumí příjem podle odstavce 1 snížený o přiměřené náklady na bydlení; za přiměřené náklady na bydlení se pro účely tohoto zákona

pokračování

považují odůvodněné náklady na bydlení (§ 34), nejvýše však do výše 30 %, a v hlavním městě Praze do výše 35 % příjmu osoby nebo společně posuzovaných osob“.

(...) Z rozsudku městského soudu (...) vyplývá, byť implicitně, že aplikovaná ustanovení nejsou v rozporu s ústavním pořádkem, právem EU ani mezinárodními závazky České republiky. K tomu zdejší soud dodává, že se použitím předmětné právní úpravy opakovaně zabýval a neshledal důvod, aby v souladu s principem iura novit curia přistoupil k výkladu contra legem nebo inicioval řízení před Ústavním soudem či Soudním dvorem EU.

Stěžovateli lze přisvědčit, že městský soud výslovně nereagoval na stěžovatelovu argumentaci, že se žalovaný nevypořádal s odvolací námitkou, že měla být při určení výše částky živobytí zohledněna jeho snaha o zvýšení příjmů. Z napadeného rozsudku ovšem vyplývá, že tato vada rozhodnutí žalovaného nemohla mít vliv na jeho zákonnost, neboť městský soud konstatoval, že ani při zohlednění stěžovatelovy snahy o zvýšení příjmů by 1,3násobek částky živobytí stěžovatele a jeho matky nepřevyšoval jejich příjmy. V tomto ohledu se městský soud dopustil pouze nevýznamného pochybení, když uvedl, že by 1,3násobek částky živobytí v takovém případě dosahoval výše 13 260 Kč. Městský soud pochybil, neboť započítal částku živobytí stěžovatelovy matky dvakrát – k částce 7060 Kč, která se skládá z částek živobytí stěžovatele i jeho matky (k tomu viz následující odstavec), připočetl znovu částku živobytí stěžovatelovy matky ve výši 3140 Kč a výslednou částku pojal jako částku živobytí společně posuzovaných osob.

Pokud by městský soud při výpočtu částky živobytí stěžovatele a jeho matky postupoval správně, vypadal by výpočet následovně. Co se týče matky stěžovatele, jedná se o starobní důchodkyni, a částka jejího živobytí tak odpovídá výši jejího životního minima [§ 24 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi]. Vzhledem k tomu, že žije ve společné domácnosti se svým synem, který není nezaopatřeným dítětem, je pro účely stanovení výše životního minima první v pořadí kvůli vyššímu věku (§ 3 odst. 1 věta druhá zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů), což odpovídá částce 3140 Kč [§ 2 odst. 1 nařízení vlády č. 409/2011 Sb., o zvýšení částek životního a existenčního minima (dále jen „nařízení o zvýšení částek životního a existenčního minima“)]. Základ částky živobytí stěžovatele odpovídá existenčnímu minimu [§ 24 odst. 1 písm. g) zákona o pomoci v hmotné nouzi], který činí 2200 Kč (§ 3 nařízení o zvýšení částek životního a existenčního minima). K této částce je třeba přičíst z důvodu dietního stravování (§ 29 zákona o pomoci v hmotné nouzi) částku 1090 Kč [§ 1 písm. g) vyhlášky Ministerstva práce a sociálních věcí č. 389/2011 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o pomoci v hmotné nouzi, ve znění účinném do 30. 9. 2022]. Pro další zvýšení částky živobytí je třeba vycházet z rozdílu mezi existenčním a životním minimem stěžovatele, tj. 630 Kč (2830 Kč – 2200 Kč). Za uplatnění nároků a pohledávek je třeba k částce živobytí přičíst 30 % z této částky, tj. 189 Kč [§ 27 odst. 1 písm. b) zákona o pomoci v hmotné nouzi] a za absenci majetku taktéž 189 Kč [§ 26 odst. 1 písm. a) téhož zákona]. Dosavadní výpočet se nijak neliší od toho učiněného správními orgány, pokud by však uznaly stěžovatelovu snahu o zvýšení příjmů, musely by přičíst 40 % z uvedené částky 630 Kč, tj. 252 Kč (§ 25 odst. 1 téhož zákona).

Z uvedeného vyplývá, že pokud by byla stěžovatelova snaha o zvýšení příjmů zohledněna, částka živobytí stěžovatele a jeho matky by činila celkem 7060 Kč namísto 6808 Kč, k níž správní orgány došly. 1,3násobek této částky činí 9178 Kč. I tato částka je nižší než příjem stěžovatele (9 318 Kč) [v nyní posuzované věci sp. zn. 5 Ads 131/2022 to byla částka 10 869 Kč] – ani při zohlednění stěžovatelovy snahy o navýšení příjmů tak nárok na doplatek na bydlení nevznikne. Lze proto uzavřít, že žalovaný bezesporu pochybil, pokud se ke stěžovatelově námitce týkající se

zohlednění snahy o zvýšení příjmů vůbec nevyjádřil, toto pochybení však nemohlo mít vliv na zákonnost rozhodnutí ve věci samé, neboť i v případě, že by žalovaný stěžovatelově námitce vyhověl a k jeho snaze o zvýšení příjmu by přiblížil, nárok na doplatek na bydlení by nevznikl, neboť by ani tak nebyla splněna podmínka § 33 odst. 2 věty druhé zákona o pomoci v hmotné nouzi.

Podle stěžovatele měly být při výpočtu od stanoveného příjmu odečteny odůvodněné náklady na bydlení, případně alespoň přiměřené náklady na bydlení podle § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že se pro účely výpočtu příjmu podle § 33 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi k odůvodněným nákladům na bydlení nepřiblíží, naopak přiměřené náklady na bydlení se do výpočtu zahrnou – k tomu viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2018, č. j. 6 Ads 20/2018-32, body [16] a [19], a na něj navazující judikaturu – konkrétně např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 2. 2019, č. j. 7 Ads 500/2018-24, bod [18], ze dne 14. 5. 2020, č. j. 8 Ads 79/2019-47, bod [16], ze dne 23. 7. 2019, č. j. 5 Ads 101/2017-79, bod [19], nebo ze dne 4. 4. 2019, č. j. 10 Ads 298/2018-40, bod [12]).

Jak uvedl Nejvyšší správní soud ve shora zmíněném rozsudku č. j. 6 Ads 20/2018-32: „Ke vztahu k argumentaci stěžovatelky poukazující na to, že její výdaje jsou vyšší než její příjmy a příjmy společně posuzované osoby (jejího syna), musí Nejvyšší správní soud poukázat na příslušné znění zákona o pomoci v hmotné nouzi, které rozlišuje mezi odůvodněnými náklady na bydlení dle ustanovení § 34 tohoto zákona (jichž se stěžovatelka dovolává) a přiměřenými náklady na bydlení, které představují odůvodněné náklady na bydlení, avšak pouze do výše 30 % příjmu osoby nebo společně posuzovaných osob, resp. 35 % v hlavním města Praze. Příjem vypočtený podle ustanovení § 9 odst. 2 tohoto předpisu proto nepředstavuje reálný příjem osoby, jak mylně dovozuje stěžovatelka, ale výsledek matematické operace zohledňující úpravu dle ustanovení § 9 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi a odečítající přiměřené náklady na bydlení (maximálně ve výši 35 % příjmu osob společně posuzovaných). Zjednodušeně řečeno pro posuzování nároku na dávky dle zákona o pomoci v hmotné nouzi proto nelze vyjít z představy, že nárok na dávky má ten, jehož výdaje na bydlení jsou vyšší než jeho příjmy (jak fakticky namítá stěžovatelka), ale je nutné postupovat dle příslušných ustanovení, která výpočet „příjmů“ a „výdajů“ specifickým způsobem upravují.“

V tomto ohledu je třeba stěžovatele upozornit na povahu dávek sociální pomoci a jejich pozici v systému sociálního zabezpečení České republiky, jakožto poslední záchrany před úpadkem do situace, v níž by jedinec nebyl schopen uspokojit své nejzákladnější potřeby. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 24. 5. 2018, č. j. 1 Ads 433/2017-29: „Tento charakter dávek se odráží v konstrukci zákona o pomoci v hmotné nouzi. Ten stanovuje pro účely posouzení nároku na příspěvek na živobytí, potažmo doplatek na bydlení, maximální možnou výši přiměřených nákladů na bydlení, tedy částku, kterou lze jako náklady na bydlení uznat. Tato konstrukce vychází z premisy, že v případě, kdy má osoba nedostatek prostředků k zajištění základních životních podmínek, očekává se, že na bydlení bude vynakládat pouze přiměřenou částku, za kterou lze pořídit základní bydlení, a nikoliv částku několikanásobně vyšší, neboť v takovém případě se bude jednat o bydlení nadstandardní, které však stát prostřednictvím systému sociálního zabezpečení není povinen dotovat.“

Závěr, že pro účely § 33 odst. 2 věty druhé zákona o pomoci v hmotné nouzi je nutno příjem vypočítat podle § 9 odst. 2 téhož zákona, tj. při zohlednění přiměřených nákladů na

pokračování

bydlení, zastává též komentářová literatura – srov. Beck, P., Grunerová, I., Pavelková, M. Zákon o pomoci v hmotné nouzi. Zákon o životním a existenčním minimu. Praktický komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2016, podle něhož „[p]ro zjištění 1,3násobku částky živobytí osoby (společně posuzovaných osob) se počítá s částkou živobytí, která byla určena pro nárok na příspěvek na živobytí podle § 24. Taktéž příjem se pro tento případ započítává z příspěvku na živobytí, tzn. snížený o přiměřené náklady na bydlení (srov. § 9 odst. 2 a 3).“ Je tedy zřejmé, že žalovaný i městský soud pochybili, pokud do výpočtu přiměřené náklady na bydlení nezahrnuli. Otázkou tak nyní zůstává, zda takové pochybení mělo vliv na zákonnost jejich rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud poznamenává, že správní orgán I. stupně provedl výpočet správně, tedy od příjmů stěžovatele a jeho matky odečetl přiměřené náklady na bydlení, a přesto dospěl k závěru, že nárok na doplatek na bydlení stěžovateli nevznikl – příjem byl stanoven ve výši 14 335 Kč [v nyní posuzované věci sp. zn. 5 Ads 131/2022 ve výši 16 723 Kč], který po odečtení přiměřených nákladů na bydlení ve výši 5018 Kč [v nynější věci 5854 Kč] činil 9318 Kč [v nynější věci 10 869 Kč], což je částka vyšší než 1,3násobek částky živobytí stěžovatele a jeho matky, tj. 8850 Kč. K tomu je třeba dodat, že ani při uznání stěžovatelovy snahy o zvýšení jeho příjmu by nebyla částka živobytí dostatečně vysoká, aby odůvodnila vznik nároku na doplatek na bydlení: v takovém případě by 1,3násobek částky živobytí činil 9178 Kč (...), což je stále méně než příjem stěžovatele a jeho matky po zohlednění přiměřených nákladů na bydlení. Výši příjmu před zohledněním přiměřených nákladů na bydlení přitom stěžovatel nijak nespороval. Jak vidno, ani toto pochybení žalovaného a městského soudu nemohlo mít na zákonnost jejich rozhodnutí vliv.

Co se týče stěžovatelovy polemiky ohledně odůvodnění požadavku na provedení místního šetření, Nejvyšší správní soud odkazuje na závěr městského soudu, že důvodem nepřiznání doplatku na bydlení nebylo, že stěžovatel neumožnil uskutečnit místní šetření. Stěžovateli nebyl doplatek na bydlení přiznán, protože nebyly naplněny podmínky podle § 33 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Zda správní orgán I. stupně požadoval provedení místního šetření v souladu se zákonem, tedy v posuzované věci nemohlo mít vliv na zákonnost rozhodnutí ve věci samé.

Pokud jde o otázku, zda je stěžovatel osobou v hmotné nouzi, ani v tom ohledu Nejvyšší správní soud nespátřuje žádný vnitřní rozpor v rozsudku městského soudu. Ten pouze uvedl, že otázka, zda je stěžovatel osobou v hmotné nouzi, je irelevantní, neboť dávka nebyla přiznána z důvodu nesplnění podmínek podle § 33 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi. K tomu pouze dodal, že stěžovatel beze sporu spadá do osobní působnosti zákona o pomoci v hmotné nouzi. Takovému odůvodnění není čeho vytknout.

Lze tedy uzavřít, že se městský soud sice dopustil dílčích pochybení, které odůvodňovaly přijetí kasační stížnosti k meritornímu posouzení, nicméně žádné z těchto pochybení nemohlo mít vliv na zákonnost napadeného rozsudku. Jak vyplývá z výše uvedeného, ani v případě, že by ke zmíněným pochybením nedošlo a stěžovatel byl při uplatnění námitky nezohlednění jeho snahy o zvýšení příjmu úspěšný, nebylo by možno doplatek na bydlení přiznat, a případné zrušení napadeného rozsudku, resp. též rozhodnutí žalovaného, by představovalo ryzí formalismus, neboť by samotný výsledek správního řízení nemohl vypadat jinak. Ze stěžovatelových argumentů vznesených v žalobě a v kasační stížnosti by mohla k úspěchu ve věci a přiznání doplatku na bydlení vést pouze námitka, že se při určení výše příjmů pro účely § 33 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi má přiblížit k odůvodněným nákladům na bydlení namísto nákladů

přiměřených – této námitce však nelze přisvědčit, jak bylo vysvětleno shora zejména s poukazem na relevantní judikaturu Nejvyššího správního soudu.“

[11] Nejvyšší správní soud neshledal důvod se od těchto svých závěrů v nyní posuzované věci jakkoliv odchylovat, a to i s přihlédnutím k tomu, že obsah obou rozsudků městského soudu i kasačních stížností v obou věcech je v podstatě shodný a rovněž ostatní rozhodné skutkové i právní okolnosti obou věcí jsou obdobné. Současně již tedy Nejvyšší správní soud neshledal důvod k přijetí i této kasační stížnosti k meritornímu posouzení, neboť stěžovatelovy kasační námitky byly komplexně vyřešeny citovaným rozsudkem.

[12] Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že posuzovaná kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, neboť se nejedná o otázku, které dosud nebyly řešeny judikaturou, byly řešeny rozdílně, případně vyžadovaly učinit judikaturní odklon, a nejde ani o případ zásadního pochybení městského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

[13] Při rozhodování o nákladech řízení Nejvyšší správní soud vycházel z usnesení svého rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, publ. pod č. 4170/2021 Sb. NSS, podle něhož je odmítnutí kasační stížnosti pro její nepřijatelnost, na rozdíl od jiných případů odmítnutí kasační stížnosti, druhem zjednodušeného meritorního přezkumu napadeného rozhodnutí krajského (městského) soudu. Výrok o náhradě nákladů řízení se tedy v takovém případě opírá o § 60 odst. 1 a v daném případě rovněž § 60 odst. 2 (nikoli však odst. 3) ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaný měl ve věci úspěch, nicméně právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti vůči neúspěšnému stěžovateli mu dle § 60 odst. 2 s. ř. s. nenáleží.

[14] Podle § 35 odst. 10 ve spojení s § 120 s. ř. s. hradí zástupci stěžovatele, který byl soudem ustanoven k ochraně jeho práv, hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Zástupce stěžovatele, advokát Mgr. Daniel Holý, byl stěžovateli ustanoven usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 6. 2022, č. j. 5 Ads 131/2022-21. Nejvyšší správní soud tak přiznal ustanovenému zástupci odměnu ve výši 2 000 Kč za dva úkony právní služby spočívající v převzetí a přípravě zastoupení a v doplnění kasační stížnosti podle § 11 odst. 1 písm. b) a d) ve spojení s § 9 odst. 2 a § 7 bodem 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), paušální náhradu hotových výdajů za tyto úkony ve výši 600 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu a částku odpovídající DPH 21 %, celkem tedy 3 146 Kč. Tato částka bude zástupci stěžovatele vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů ode dne právní moci tohoto usnesení.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 29. června 2023

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu

